

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 303/2026-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľa a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného JUDr. Jindřichom Stoszekom, advokátom, Černyševského 26, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-8C/12/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B2-8C/12/2017 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie v sume **5 000 eur**, ktoré **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **1 014,41 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 303/2026-14 z 2. júna 2026 bola na ďalšie konanie prijatá ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B2-8C/12/2017. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom

konaní bez zbytočných prietáhov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadostúčinenia vo výške 5 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Bratislava II 20. februára 2017 domáhal proti sťažovateľovi ako žalovanému náhrady nemajetkovej ujmy. V napadnutom konaní, ktoré je v súčasnosti vedené na mestskom súde, nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté. Sťažnostná argumentácia je založená na tvrdenom porušení označeného práva postupom mestského súdu v napadnutom konaní, v ktorom nebolo právoplatne rozhodnuté ani po deviatich rokoch od podania žaloby. Nejde pritom o právne ani skutkovo zložitú vec. Sťažovateľ má momentálne 79 rokov, svojím správaním neoddišl rozhodovanie vo veci, vždy sa riadne a včas dostavil na predvolanie súdu a rešpektoval sudcovské lehoty. Zbytočné prietahy boli spôsobené nečinnosťou, ale aj neefektívnym postupom konajúceho súdu.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

3. Predsedníčka mestského súdu vo svojom vyjadrení uviedla, že ústavný súd už v minulosti na základe ústavnej sťažnosti žalobcu [REDAKOVANÉ] konštatoval porušenie označených práv zbytočnými prietahmi súdu prvého stupňa, a to nálezom č. k. I. ÚS 414/2023-40 zo 4. októbra 2023 právoplatným 23. októbra 2023. V období po jeho právoplatnosti bol vo veci určený termín pojednávania na 31. október 2023, ktoré však bolo z dôvodu čerpania dovolenky zrušené. Ďalší termín pojednávania bol zákonným sudcom 5. mája 2026 naplánovaný na 26. jún 2026.

4. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah neviedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej podstate (porušenie označených práv).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

5. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je založená na existencii zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, ktoré mali vzniknúť pri nekonaní, resp. neefektívnej činnosti súdu prvého stupňa.

6. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, pretože v ich obsahu nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím

súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

7. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESĽP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

8. Ústavný súd neskúma postup súdu prvej inštalcie v kontexte zbytočných priet'ahov prvýkrát, keďže už nálezom č. k. I. ÚS 414/2023-40 zo 4. októbra 2023 konštatoval porušenie základného práva žalobcu [REDAKOVANÉ] na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov, sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie vo výške 3 500 eur a náhradu trov konania. Nález nadobudol právoplatnosť 23. októbra 2023.

9. Čo sa týka právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd poukazuje na svoje závery uvedené v spomenutom náleze č. k. I. ÚS 414/2023-40, ktoré sú plne použiteľné aj na prerokúvanú vec.

10. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svojím správaním, resp. procesnou aktivitou neprispel k aktuálnej dĺžke napadnutého konania.

11. V súvislosti s posudzovaním postupu súdu ústavný súd konštatuje, že aktuálna celková dĺžka napadnutého konania, ktorá predstavuje dobu viac ako 9 rokov od podania žaloby, už niekoľkonásobne presiahla dĺžku súladnú s obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorého porušenie sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namieta. Ústavný súd aj pri posudzovaní postupu súdu odkazuje na svoje právne závery uvedené v náleze č. k. I. ÚS 414/2023-40, kde konštatoval, že okresný súd v predmetnej veci dlhé roky riadne nekonal a jednotlivé úkony až príliš často vykonával so značnými časovými medzerami a v rozpore s princípom procesnej ekonómie.

12. Na margo obdobia po právoplatnosti už citovaného nálezu, teda od 23. októbra 2023, ústavný súd musí konštatovať, že ani príkaz konať uvedený v predchádzajúcom náleze zjavne nemotivoval mestský súd k bezpriet'ahovému konaniu, keď za celé toto obdobie bolo nariadené jediné pojednávanie, ktoré sa navyše napokon ani neuskutočnilo z dôvodu čerpania dovolenky. Mestský súd bol kontinuálne nečinný celé 2 roky a 7 mesiacov až do 5. mája 2026, keď určil termín pojednávania, ktoré by sa malo uskutočniť 26. júna 2026.

13. S poukazom na celkovú dĺžku napadnutého konania poznamenanú výraznou nečinnosťou súdu ústavný súd dospel k záveru, že mestský súd v napadnutom konaní nepostupoval v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu. Ústavný súd preto dospel k záveru, že postupom mestského súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

14. Keďže príkaz konať už bol obsiahnutý už v náleze č. k. I. ÚS 414/2023-40, ústavný súd už mestskému súdu konať bez prietáhov neprikazoval a uvedenej časti ústavnej sťažnosti nevyhoviel (bod 4 výroku nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

15. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020). Ústavný súd konštatuje, že v uvedenej veci prichádza do úvahy priznanie finančného zadost'učinenia. V okolnostiach veci ústavný súd považoval za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v požadovanej výške 5 000 eur, ktoré mu je mestský súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 2 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

16. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 1 014,41 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v roku 2026 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2026 v sume 396,50 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2026 v sume 15,86 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma trov konania tak s príslušnou daňou z pridanej hodnoty, keďže právny zástupca sťažovateľa je subjektom registrovaným pre jej platbu, predstavuje sumu 1 014,41 eur. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2026

Libor Duľa
predseda senátu